

SHEJH ABDULAZIJZ ALI SHEJH

NDERI

VLERA, SHKAQET
DHE FRYTET E TIJ

NDERI

VLERA, SHKAQET DHE FRYTET E TIJ

HYTBE NGA MYFTIU I ARABISË SAUDITE
SHEJH ABDULAZIZ ALI SHEJH

Titulli origjinal: العفة: فضائلها ، أسبابها، ثمراتها

El Iffetu; fadailuhe, esbabuhe themeratuhe

Titulli i plotë: Nderi; vlerat, shkaqet dhe frytet e tij

Autor: Shejh AbdulAziz Ali Shejh

Përktheu: Besmir Cacani

Publikimi në web: www.revistamedina.net

© të gjitha të drejtat janë të rezervuara për përkthyesin

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

HYTBJA E PARË:

Lavdi Allahut! Prej Allahut kërkojmë ndihmë dhe tek Ai pendoheми. Kërkojmë mbrojtje tek Allahu nga e keqja e veteve dhe veprave tona. Atë që e udhëzon Allahu nuk ka kush ta humbë, ndërsa atë që Allahu e humbë nuk ka kush ta udhëzojë. Dëshmoj se nuk ka të adhuruar me të drejtë përveç Allahut të Vetëm e të Pashoq, po ashtu dëshmoj se Muhamedi është robi dhe i Dërguari i Tij; salavatet dhe selamet e Allahut qofshin mbi të, familjen dhe shokët e tij, deri në Ditën e Gjykimit.

Më pas...

O njerëz! Frikësohuni Allahut ashtu siç e meriton Ai! O robër të Allahut! Nderi është një moral i lartë, është virtyti i bukur, është morali i të devotshëmve dhe virtyti i rinisë që kryen obligimet fetare. Ky moral çel në kopshtin e besimit dhe ujitet me ujin e turpit, dëlirsisë dhe korrektësisë në Fe.

Realiteti i nderit është të qenurit larg të ndaluerës, të shëmtuarës, të fëlliqurës dhe të keqes. Nderi, është synimi i asaj që Allahu ka lejuar për njeriun. Allahu i ka urdhëruar ata që nuk kanë mundësi të martohen, që të tregohen të ndershëm. Ai i ka premtuar atyre se nëse e bëjnë këtë, atëherë Allahu do t'i ndihmojë, do t'i pasurojë dhe t'ia lehtësojë punët e tyre. Allahu i Lartësuar ka thënë:

وَلَيْسَتَّعْفُفَ الدِّينَ لَا يَجِدُونَ نِكَاحًا حَتَّى يُغْنِيَهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ

“Ata që nuk kanë mundësi për martesë, le të përmbajnë veten, derisa Allahu t’i begatojë me dhuntinë e Tij.”¹

Pejgamberi sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ka lajmëruar se Allahu e ndihmon atë që dëshiron të martohet:

ثَلَاثَةٌ حَقٌّ عَلَى اللَّهِ عَوْنُهُمْ وَذَكَرَ مِنْهُمْ الشَّابُّ يَتَزَوَّجُ الْعَفَافَ

“Tre persona është e sigurtë se Allahu i ndihmon – dhe ka përmendur – djaloshi që martohet për të ruajtur nderin.”

Kush synon dhe dëshiron të mirën, gjithashtu e ruan nderin nga ajo që ka ndaluar Allahu, atëherë Allahu do t’ia lehtësojë çështjen dhe do t’i hapë portat e furnizimit nga mirësia e Tij që nuk i shkon në mend njeriu.

Nderi ka qenë prej moraleve dhe parimeve që ka thirrur Pejgamberi sal-lAllahu alejhi ue sel-lem. Hirakli i Romës e ka pyetur Ebu Sufjanin përpara se të bëhej musliman, e i ka thënë: “Me çfarë gjëje ju urdhëron Muhamedi?”

Ai u përgjigj: “Ai na thotë të adhurojmë Allahu dhe mos t’i bëjmë Atij të barabartë. Na bën thirrje të braktisim atë çfarë kanë adhuroar paraardhësit tanë, na urdhëron për namaz, për zekat, për sinqeritet, për nder dhe ruajtje të lidhjeve fisnore.” Pra, nderi

---

¹ EnNur: 33.

është prej parimeve që ka bërë thirrje Muhamedi sal-lAllahu alejhi ue sel-lem dhe i ka edukuar me të pasuesit e tij.

O muslimanë! **Ruajtja e nderit nga ajo që ka ndaluar Allahu, ka dobitë e saja të shumta** të cilat Allahu i ka përmendur në Librin e Tij dhe i Dërguari ynë Muhamed sal-lAllahu alejhi ue sel-lem i ka sqaruar. Allahu xhel-le ue ala thotë duke sqaruar dhe numëruar cilësitë e besimtarëve:

وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَافِظُونَ*إِلَّا عَلَىٰ أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ
مَلُومِينَ*فَمَنْ ابْتَغَىٰ وَرَاءَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْعَادُونَ

“Ata të cilët e ruajnë nderin e tyre (nga marrëdhëniet e jashtëligjshme), përveçse me gratë e tyre ose me skllavet që kanë në zotërim dhe, për këtë, nuk janë fajtorë, ndërsa ata që kërkojnë përtej kësaj, pikërisht ata janë shkelës (të kufijve).”²

Ka thënë lidhur me cilësitë e besimtareve:

فَالصَّالِحَاتُ قَانِتَاتٌ حَافِظَاتٌ لِّلْغَيْبِ بِمَا حَفِظَ اللَّهُ

“Gra të mira janë ato të dëgjueshmet, që ruajnë fshehtësitë që ka urdhëruar Allahu.”³

Allahu ka premtuar për këtë moral të lartë, diçka edhe më të mirë se ajo që njeriu synon të arrijë; ai është Xheneti. Thotë i Lartësuari:

---

² El Mu'minun: 5-7.

³ En-Nisa': 34.

أُولَئِكَ فِي جَنَّاتٍ مُّكْرَمُونَ

“Pikërisht ata do të jenë të nderuar në kopshtet e Xhenetit.”⁴

Gjithashtu ka thënë:

أُولَئِكَ هُمُ الْوَارِثُونَ * الَّذِينَ يَرِثُونَ الْفِرْدَوْسَ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

“Pikërisht ata do të jenë trashëgimtarët, që do ta trashëgojnë Firdeusin, ku do të qëndrojnë përjetësisht.”⁵

Pejgamberi ynë sal-Allah u alejhi ue sel-lem thotë:

أَهْلُ الْجَنَّةِ ثَلَاثَةٌ: ذُو سُلْطَانٍ مُّتَّصِدِقٌ مُّوَفَّقٌ، وَرَجُلٌ رَّحِيمٌ رَقِيقُ الْقَلْبِ عَلَى كُلِّ
مُسْلِمٍ وَذِي قُرْبَى، وَرَجُلٌ عَفِيفٌ مُّتَّعِفٌ ذُو عِيَالٍ

“Tre janë banorët e Xhenetit: një pushtetar i mirë (me njerëzit) që i është dhënë sukses, një njeri i mëshirshëm dhe zemërbutë me çdo musliman dhe të afërt të tij, po ashtu një burrë i ndershëm që ka fëmijë dhe nuk kërkon nga njerëzit (dhe nuk e fiton pasurinë me haram).”

Prej dobive të nderit, është edhe fakti se nderi është prej shkaqeve të pranimit të lutjeve, largimit të ngushtive dhe fatkeqësive. Pejgamberi sal-Allah u alejhi ue sel-lem na ka lajmëruar rreth historisë së personave që u strehuan në shpellë.

---

⁴ El Mearixh: 35.

⁵ El Mu'minun: 10-11.

Ai na ka lajmëruar rreth lutjeve të tyre dhe si Allahu i ka shpëtuar nga ajo fatkeqësi. Njëri prej tyre pat thënë:

اللهم إنه كانت لي ابنة عم كنت أحبها أعظم أشد ما يحب الرجال النساء،
فراوتها عن نفسها فأبت، حتى أملت بها سنة جوع فجاءتني فأعطيتها عشرين
ومائة دينار أن تخلي بيني وبين نفسها ففعلت، فلما تمكنت بها قالت: اتق الله
ولا تفض الخاتم إلا بحقه، فقمتم عنها وتركت العشرين ومائة دينار لها، اللهم
إن كنت فعلت ذلك ابتغاء وجهك ففرج عنا ما نحن فيه ففرج شيء من

الصخرة

“O Zot! Kam patur një vajzë xhaxhai të cilën e kam dashur, më shumë sa i dojnë burrat gratë. E kam joshur ndërsa ajo më pat refuzuar, derisa erdhi një vit urie për të, e unë i dhashë 120 dinarë në këmbim që të qëndroja vetëm me të, dhe e bëra. Kur e kisha nën zotërim, ajo tha: “Frikësohu Allahut! Dhe mos e bëj këtë jashtë martesë!” U ngrita nga ajo dhe ia lashë 120 dinarët. O Zot! Nëse këtë e kam bërë duke synuar Fytyrën Tënde, atëherë na e largo këtë brengë nga ne.” Dhe shkëmbi lëvizti pak.”

Shiko o vëlla musliman se çdo të thotë t'i frikësohesh Allahut, frikë e cila e pengoi njeriun nga të bërit gjynah Allahut, në kohën kur e kishte mundësinë dhe e kishte nën zotërim, mirëpo erdhi diçka më madhështore; erdhi frika nga Allahu:

ذَلِكَ لِمَنْ خَافَ مَقَامِي وَخَافَ وَعِيدِ

“Kjo është për ata që kanë frikë nga qëndrimi para Meje (për gjykim) dhe i tremben premtimit (dënimit) Tim.”⁶

وَلِمَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ جَنَّاتٍ

“Për ata që i frikësohen paraqitjes para Zotit të vet, do të ketë dy kopshte!”⁷

Prej dobive të nderit o vëlla musliman, është fakti se Allahu xhel-le ue ala’ ka përmendur në Kuran një sure të plotë për Jusufin e nderuar, birin e të nderuarit, biri i të nderuarit dhe biri i të nderuarit. Një sure e plotë ku gjenden hollësitë se çfarë i kanë ndodhur zotëriut të nderit, dhe hollësitë e të ruajturit nga gjynahet.

Prej dobive të nderit, është fakti se Allahu xhel-le ue ala’ i ka mbrojtur nderet e të ndershëmve, ndërsa atyre që i diskriminojnë nderet, ata kanë një kërcënim të madh:

إِنَّ الَّذِينَ يَرْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ الْعَافِلَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ لَعُنُوا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ * يَوْمَ تَشْهَدُ عَلَيْهِمْ أَلْسِنُهُمْ وَأَيْدِيهِمْ وَأَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

“Vërtet, ata që përgojnë (duke i akuzuar për imoralitet) gratë e ndershme, zemërdëlira e besimtare, janë të mallkuar në këtë botë dhe në tjetrën; për ata ka dënim të

---

⁶ Ibrahim: 14

⁷ ErRahman: 46.

madh. Atë Ditë që do të dëshmojnë kundër tyre gjuhët, duart dhe këmbët e tyre për çfarë kanë bërë.”⁸

Këta njerëz ndëshkohen, nuk i pranohet dëshmia dhe gjykohen me fisk (pra, gjykohen se janë gjynahqarë të mëdhenj).

وَالَّذِينَ يَزْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ ثُمَّ لَمْ يَأْتُوا بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ فَاجْلِدُوهُمْ ثَمَانِينَ جَلْدَةً وَلَا تَقْبَلُوا لَهُمْ شَهَادَةً أَبَدًا وَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ* إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَأَصْلَحُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ

“Ata që i akuzojnë gratë e ndershme (për imoralitet), e pastaj nuk sjellin katër dëshmitarë, t’i rrihni me tetëdhjetë goditje dhe të mos ua pranoni më kurrë dëshminë; këta janë njerëz ngatërrestarë. Përrjashtim bëjnë ata që, pas kësaj, pendohen dhe përmirësohen. Allahu është vërtet Falës dhe Mëshirëplotë.”⁹

Prej dobive që ka ruajtja nga gjynahet, është fakti se Allahu këtë njeri të ndershëm, e bën pjesëtar tek shtatë kategoritë e njerëzve që qëndrojnë nën hijen e Arshit të Tij, Ditën kur nuk ka tjetër hije përveç Hijes së Tij. Kur ka përmendur këta shtatë njerëz, ka thënë për njërin prej tyre:

وَرَجُلٌ دَعَتْهُ امْرَأَةٌ ذَاتُ مَنْصِبٍ وَجَمَالٍ فَقَالَ إِيَّيَّ أَخَافُ اللَّهَ

---

⁸ EnNur: 23-24.

⁹ EnNur: 4-5.

“Dhe një burrë të cilin e ka thirrur një grua me pozitë dhe bukuri (për të bërë imoralitet), ndërsa ai tha: “Vërtet unë i frikësohem Allahut.”

Shiko! Atë e ka thirrur një grua! Atij po i kërkohet dhe nuk po kërkon. Ai po kërkohet nga një grua me pozitë të lartë dhe e bukur, mirëpo cila është pengesa? Pengesa është: Vërtet unë i frikësohem Allahut! Sepse Allahu ma ka ndaluar këtë, më ka ndaluar të shikoj haramin, përveçse me metodën e ligjësuar.

Vëlla musliman! **Nderi ka disa shkaqe**, të cilat Allahu i ka bërë mjete për ruajtjen e bindjes dhe largimin nga gjynahet.

Prej shkaqeve është edukimi me besim, duke i edukuar brezat e rinj mbi parimin e të mirës, nderit, mbikqyrjes së Allahut në urdhëresa dhe ndalesa, duke ngulitur tek ata madhështimin e Allahut dhe se Ai i mbikqyr veprat e njerëzve – të mëdha apo të vogla, të bëra fshehurazi apo haptazi –, në mënyrë që besimtari të jetë gjithmonë i vëmendshëm dhe i frikësuar ndaj Allahut. Le t’ia përkujtojmë gjithnjë vetes thënien e Allahut:

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَا يَكُونُ مِنْ نَجْوَى ثَلَاثَةٍ إِلَّا هُوَ رَابِعُهُمْ وَلَا حُمْسَةٍ إِلَّا هُوَ سَادِسُهُمْ وَلَا أَدْنَى مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْثَرَ إِلَّا هُوَ مَعَهُمْ أَيْنَ مَا كَانُوا ثُمَّ يُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

“A nuk e di ti, se Allahu di çdo gjë që është në qiej dhe në Tokë?! Nuk ka bisedë të fshehtë midis tre vetave, që Ai të mos jetë i katërti; as midis pesë vetave e që Ai të mos jetë i gjashti; as kur janë më pak, as kur janë më shumë, që Ai të

mos jetë me ata, kudo që të ndodhen; Ai në Ditën e Kiametit do t'i njoftojë ata se çfarë kanë bërë, se, me të vërtetë, Allahu di çdo gjë!”¹⁰

إِنَّ اللَّهَ لَا يَخْفَىٰ عَلَيْهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ

“Pa dyshim, Allahut nuk i fshihet asgjë në Tokë dhe as në qiell!”¹¹

يَعْلَمُ خَائِنَةَ الْأَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي الصُّدُورُ

“Allahu e di shikimin e përvjedhur të syrit dhe atë që fsheh zemra.”¹²

Nëse kjo ngulitet në zemër, atëherë kjo ndjenjë do ta thërrasë drejt largimit nga çdo ndalesë e Allahut.

Prej edukimit moral, bën pjesë durimi i nxehtësisë së epsheve dhe përkujtimi i ndëshkimeve të Dynjasë dhe Ahiretit, ndoshta kjo bëhet pengesë nga afrimi tek gjynahet.

Prej shkaqeve është edhe shpejtimi i martesës për atë që i ka mundësitë, sepse martesë është mbrojtje për organin dhe ruajtje për shikimin. Pejgamberi sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ka thënë:

---

¹⁰ El Muxhadeleh: 7.

¹¹ Aal Imran: 5.

¹² Gafir: 40.

يَا مَعْشَرَ الشَّبَابِ مَنِ اسْتِطَاعَ مِنْكُمُ الْبَاءَةَ فَلْيَتَزَوَّجْ، فَإِنَّهُ أَغْضُ لِلْبَصَرِ،
وَأَخْصَنُ لِلْفَرْجِ، وَمَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَعَلَيْهِ بِالصَّوْمِ، فَإِنَّهُ لَهُ وَجَاءَةٌ

“O rini! Cilido prej jush që ka mundësinë të martohet, atëherë le të martohet, sepse kjo është ruajtje për shikimin dhe mbrojtje për organin. E kush nuk mundet, atëherë le të agjërojë, sepse kjo do ta ‘thyej’ epshin.”

Nga muslimani kërkohet që të martohet nëse është e mundur, në mënyrë që të rritet një brez mbi parimin e të mirës, nderit, vlerave dhe korrektësisë në fe (el Istikameh).

Prej shkaqeve është edhe ruajtja e shikimit. Ruajtja e shikimit të ndihmon në mbrojtjen e organit, sepse shikimi është rrënja e zemrës. Shikimi i përcjell gjërat dhe zemra lëviz, e më pas lëvizin edhe gjymtyrët. Allahu xhel-le ue ala’ thotë:

قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَعْضُوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ وَيَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ ذَلِكَ أَرْكَى لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ حَبِيرٌ
بِمَا يَصْنَعُونَ* وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَعْضُنَّ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ

“Thuaju besimtarëve që të ulin shikimet e tyre (nga e ndaluara) dhe ta ruajnë nderin e tyre (nga marrëdhëniet e jashtëligjshme)! Kjo është më mirë për ta! Me të vërtetë, Allahu është i Dijshëm për atë që bëjnë ata. Thuaju besimtareve që të ulin shikimet e tyre (nga e ndaluara) dhe ta ruajnë nderin e tyre (nga marrëdhëniet e jashtëligjshme).”¹³

---

¹³ EnNur: 30.

Gjithashtu prej shkaqeve është edhe mbulesa të cilën e vesh gruaja muslimane. Vërtet mbulesa e gruas, i pengon njerëzit e prishur dhe të ulët që të shikojnë tek ajo. Mbulesa është një fortesë e pathyeshme, e cila i pengon njerëzit e epsheve mashtruese që dëshirojnë t'i vërsulen gruas muslimane.

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لَأَزُوجِكُمْ وَبَنَاتِكُمْ وَنِسَاءَ الْمُؤْمِنِينَ يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلَابِيبِهِنَّ
ذَلِكَ أَدْنَىٰ أَنْ يُعْرَفْنَ فَلَا يُؤْذَيْنَ

“O i Dërguar! Thuaju grave dhe vajzave të tua, si dhe grave të besimtarëve, që të lëshojnë mbulesën e tyre (të kokës) përreth trupit. Kjo është mënyra më e përshtatshme që ato të njihen e të mos ngacmohen nga të tjerët.”¹⁴

وَإِذَا سَأَلْتُمُوهُنَّ مَتَاعًا فَاسْأَلُوهُنَّ مِنْ وَرَاءِ حِجَابٍ ذَلِكُمْ أَطْهَرُ لِقُلُوبِكُمْ وَقُلُوبِهِنَّ

“Kur të kërkoni prej grave të Profetit diçka, kërkoheni prapa perdes! Kjo është më e pastër për zemrat tuaja dhe të atyre.”¹⁵

Po ashtu prej shkaqeve është shoqërimi me njerëzit e mirë, me të devotshmit, të ndershmit dhe me njerëzit me moral të lartë, sepse duke u shoqëruar me ta – dhe me suksesin e Allahut – do të gjesh ndihmë në mirësi dhe në turp. Ndërsa shoqërimi me njerëz jo të mirë, me ata që janë të shkujdesur në lidhje me nderet dhe gjynahet, do të ndikojë për keq tek njeriu.

---

¹⁴ El Ahzab: 59.

¹⁵ El Ahzab: 53.

Prej shkaqeve është edhe largimi me çdo mjet nga vendet e dyshimta dhe të prishura, ndoshta Allahu të dhuron qëndrueshmëri në të vërtetë dhe vazhdueshmëri.

Mirëpo, disa gjëra bien ndesh me këto shkaqe, duke cënuar nderin dhe dëlirësinë.

Si fillim dhe përpara çdo gjëje, qëndron dashuria e ndërtuar në diçka tjetër veç udhëzimit. Dashuria mes besimtarëve është diçka e kërkuar; besimtari e don besimtarin. Besimtari është vëlla dhe mik i besimtarit.

وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ

“Besimtarët dhe besimtares janë miq për njëri-tjetrin.”¹⁶

Mirëpo, dashuria e ndërtuar mbi shturje dhe të keqe.. kjo lloj dashurie i udhëheq të rinjtë dhe të rejtat përmes mjeteve teknologjike, përmes vidjove, youtube-s dhe të tjera gjëra që bëjnë pjesë tek fotot e degjeneruara dhe imorale, tek shkëmbimi i fotove.. të gjitha këto ndoshta kanë ndikuar tek morali, vlerat dhe virtytet.

Shikimi i ekraneve që transmetojnë filma të degjeneruar dhe telenovela të ulëta; të gjitha këto e prishin nderin, andaj muslimani duhet të largohet prej tyre.

Përzierja mes burrave dhe grave është fatkeqësi dhe katastrofë e madhe. I gjithë mjerimi qëndron tek përzierja e

---

¹⁶ EtTeubeh: 71.

burrave dhe grave në vendet e punës, shitblerjes etj. Kjo përzjerje është ajo që e heq petkun e turpit, i thyen barrierat e besimit, i shkatërron vlerat dhe e shkul turpin nga zemrat. Përzjerja ka dëmet e saja, sado që të reklamohet dhe sado që të jepen arsyetime për të, ajo është fatkeqsi që patjetër e dëmton shoqërinë muslimane, derisa t'ia prishë moralin dhe vlerat e saja.

Përzjerja mes dy gjinive është prej shkaqeve më madhore në përhepjen e fëlliqësive dhe të këqijave. E lusim Allahun t'i udhëzojë të gjithë drejt ë mirës, e t'i mbrojë të gjithë përmes besimit dhe devotshmërisë.

Prej shkaqeve është edhe zbulimi dhe lakuriqësia nga ana e grave. Kur t'i përmbahet mbulesës gruaja muslimane, kur të largohet nga zbulimi dhe lakuriqësia, atëherë kjo do të jetë ndihmë për të në mirësi dhe në largim nga e keqja. Mirëpo, nëse ajo del nëpër tregje me fytyrë të zbuluar përpara shitësve, duke biseduar me fjalë të ëmbla me ta, duke shkëmbyer biseda të gjata të panevojshme, duke u përdredhur nëpër rrugë dhe tregje pa arsye dhe pa shkak, atëherë të gjitha këto do të jenë mjete dërguese tek e keqja dhe muslimanët duhet të largohen prej tyre.

Vëlla musliman! Vërtet Allahu xhel-le ue ala', na ka tregur rreth historisë së Jusufit alejhis-salam në një sure të plotë dhe madhështore, të cilën e lexojnë muslimanët deri në Ditën e Gjykimit. Në fund të këtyre ajeteve, Allahu thotë:

لَقَدْ كَانَ فِي قَصصِهِمْ عِبْرَةً لِأُولِي الْأَلْبَابِ مَا كَانَ حَدِيثًا يُفْتَرَىٰ وَلَكِن تَصْدِيقَ
الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيلَ كُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ

“Në tregimet e atyre (të dërguarve) ka këshilla për ata që janë me mend. Ky (Kuran) nuk është tregim i trilluar, por ai është vërtetues i librave që janë shpallur para tij, është shpjegues i çdo gjëje dhe udhërrëfyes e mëshirë për njerëzit besimtarë.”¹⁷

Pejgamberi i Allahut Jusuf, i nderuari, biri i të nderuarit, biri i të nderuarit dhe biri i të nderuarit është sprovuar, mirëpo duroi dhe u bë i qëndrueshëm. Ajo ia mbylli portat dhe përgatiti shkaqet e imoralitetit. Jusufi ishte dajlosh i ri dhe i bukur, ishte shërbëtor tek ajo grua, të cilës burri i saj e bleu këtë rob si shërbëtor për të. Mirëpo, besimi që ishte në zemrën e tij ishte i sinqertë, dhe dashuria për të mirën e largoi nga ato fëlliqësira. Ai i duroi këto prova, i rezistoi atyre duke iu drejtuar Allahut dhe duke e lutur Atë që ta nxjerrë të pastër dhe të dëlirë, e kjo është prej mirësisë së Allahut:

كَذَلِكَ لِنَصْرِفَ عَنْهُ السُّوءَ وَالْفَحْشَاءَ إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُخْلَصِينَ

“Kështu e larguam nga e keqja dhe vepra e shëmtuar, sepse ai, në të vërtetë, ishte nga robërit Tanë të sinqertë.”¹⁸

Përkushtimi i tij ndaj Allahut, besnikëria ndaj Allahut dhe fuqia e Teuhidit që kishte në zemër, janë ato që e penguan nga të bërit gjynah Allahut:

وَلَقَدْ هَمَّتْ بِهِ وَهَمَّ بِهَا لَوْلَا أَنَّ رَأَى بُرْهَانَ رَبِّهِ

---

¹⁷ Jusuf: 111.

¹⁸ Jusuf: 24.

“Ajo e dëshiroi atë; por edhe Jusufi do ta kishte dëshiruar atë, sikur të mos kishte parë provën e Zotit të vet.”¹⁹

Shikimi i zemrës me besim besnik e pengoi nga gjynahu, duke e bërë Jusufin të durojë pak dhe të kënaqet më vonë shumë.

Në këtë ngjarje ka dobi dhe mësim.

Së pari: le ta dijë muslimani, se është i pafuqishëm të mposhtë tundimet e epshit, përveçse me ndihmën e Allahut. Allahu xhel-le ue ala’ thotë:

وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ مَا زَكَا مِنْكُمْ مِنْ أَحَدٍ أَبَدًا وَلَكِنَّ اللَّهَ يُزَكِّي مَنْ يَشَاءُ

“Sikur të mos ishte mirësia e Allahut ndaj jush dhe mëshira e Tij, askush nga ju nuk do të ishte pastruar kurrë (prej gjynaheve); Allahu pastron atë që dëshiron Vetë.”²⁰

وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ لَاتَّبَعْتُمُ الشَّيْطَانَ إِلَّا قَلِيلًا

“Sikur të mos ishte mirësia e Allahut dhe mëshira e Tij, ju të gjithë do të ndiqnit shejtanin, përveç një numri të vogël.”²¹

---

¹⁹ Jusuf: 24.

²⁰ EnNur: 21.

²¹ EnNisa’: 83.

Së dyti: mos ta mashtrojë muslimani veten e tij, mos ta lëvdojë veten e mos të thotë “unë jam në gjendje, edhe nëse përzihem me gratë dhe shoqërohem me to, unë vetëpërmbahem”. Neve i themi: Jo! Largohu nga harami. Kur Jusufi alejhisselam u zu ngusht dhe u kërcënua me burgim:

قَالَ رَبِّ السِّجْنُ أَحَبُّ إِلَيَّ مِمَّا يَدْعُونَنِي إِلَيْهِ وَإِلَّا تَصْرِفْ عَنِّي كَيْدَهُنَّ أَصْبُ
إِلَيْهِنَّ وَأَكُنْ مِنَ الْجَاهِلِينَ*فَاسْتَجَابَ لَهُ رَبُّهُ

“Ai tha: “O Zoti im, më shumë e dua burgun se atë ku më shtyjnë ato. Nëse Ti nuk e largon prej meje dredhinë e tyre, unë do të prirem drejt atyre dhe do të bëhem nga ata që nuk i dinë (ligjet e Tua)”. Dhe Zoti e plotësoi lutjen e tij.”²²

O muslimanë! Duhet patjetër të kthehemi tek Allahu dhe mos të mashtrohemi me vetvetet tona, por, të largohemi nga njerëzit e ligjë.

Gratë, e ndihmuan gruan e Azizit (ministrit) që të arrinte të kotën e dëshiruar, mirëpo u ballafaquan me një besim të fortë, që ishte më i qëndrueshëm se malet e larta, i cili i mposhti ngacmimet, epshet dhe arriti të mirën madhështore. Ka thënë Allahu për të:

رَبِّ قَدْ آتَيْتَنِي مِنَ الْمُلْكِ وَعَلَّمْتَنِي مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ فَاطِرَ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ أَنْتَ وَرِي فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ تَوَفَّنِي مُسْلِمًا وَأَلْحَقْنِي بِالصَّالِحِينَ

---

²² Jusuf: 33-34.

“O Zoti im! Ti më ke dhënë pushtet dhe më ke mësuar shpjegimin e ëndrrave! O Krijues i qiejve dhe i Tokës, Ti je Mbrojtësi im edhe në këtë botë, edhe në botën tjetër! Bëj që të vdes si musliman dhe më shoqëro me punëmirët (në botën tjetër)!”²³

Ata janë punëmirët e dëlirë. Ata janë të devotshmit me vlera, për të cilët Allahu ka thënë për ta:

أُولَئِكَ الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ فَبِهِدَاهُمْ أَقْتَدِهِ

“Këta janë ata, të cilët Allahu i ka udhëzuar në rrugën e drejtë, andaj edhe ti (o Muhammed) ndiq rrugën e tyre.”²⁴

E lus Allahun e Lartë dhe Madhështorë, që të na mbrojnë me Islam, të na bëjë të qëndrueshëm në Fenë e Tij dhe mos t'i devijojë zemrat tona pasiqë i udhëzoi, vërtet Ai është Kujdestari dhe i Plotëfuqishmi për këto punë.

Allahu më begatofte mua dhe ju me Kuranin Madhështorë, me sjelltë dobi mua dhe juve me ajetet dhe përkujtimet e tij të urta.

Këto janë fjalët e mia dhe i kërkoj falje Allahut Madhështor për mua, për ju dhe për gjithë muslimanët për çdo gjynah. Kërkoni falje dhe pendohuni tek Ai, vërtet Allahu është Falës, Mëshirëplotë!

---

²³ Jusuf: 101.

²⁴ El En'am: 90.

HYTBJA E DYTË:

Lavdi të shumta dhe të bukura qofshin për Allahun, ashtu si pëlqen dhe kënaqet. Dëshmoj se nuk ka të adhuruar me të drejtë përveç Allahut të vetëm e të pashoq, dhe se Muhammedi është robi dhe i Dërguari i Tij. Salavatet dhe selamet e Allahut qofshin mbi të, mbi familjen dhe shokët e tij, deri në Ditën e Gjykimit. Më pas...

O njerëz! Frikësohuni Allahut të Lartësuar siç e meriton! O robër të Allahut! Është një lloj nderi që është pjesë e nderit të muslimanit: ai është nderi i dorës, nderi i vetes, i vlerave të larta dhe mos nënçmimit të vetes para asnjë krijese. Përkundrazi, muslimani gjen tek vetja e tij një krenari dhe nder të cilin e ka fituar nga krenaria e besimit:

وَلِلَّهِ الْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ

“Vërtetë, krenaria është e Allahut, e të Dërguarit të Tij dhe e besimtarëve.”²⁵

Krenaria dhe nderi i muslimanit, e pengojnë nga shtrirja e dorës për të kërkuar dhe lypur atë që kanë njerëzit, përkundrazi ai kërkon prej Allahut. Allahu thotë:

أَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ

“A ka më të mirë se Ai që i vjen në ndihmë nevojtarit të këputur, kur i lutet Atij, që jua largon të keqen.”²⁶

---

²⁵ El Munafikun: 8.

Ndërsa Pejgamberi sal-lAllahu alejhi ue sel-lem thotë:

إِذَا سَأَلْتَ فَاسْأَلِ اللَّهَ وَإِذَا اسْتَعَنْتَ فَاسْتَعِنْ بِاللَّهِ

“Nëse kërkon, atëherë kërkohet prej Allahut, e nëse kërkohet ndihmë, atëherë kërkohet ndihmë prej Allahut.”

Nderi i vetes tënde të pengon që dorën ta zgjasësh drejt krijesave, të bën krenar, të bën kërkues të riskut në çdo vend të ligjëruar, në mënyrë që të jesh krenar dhe i fuqishëm. Kjo, sepse Teuhidi dhe përkushtimi yt ndaj Allahut, të bëjnë të drejtoresh vetëm nga Allahu:

إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ

“Vetëm Ty të adhurojmë dhe vetëm prej Teje ndihmë kërkohet.”²⁷

Pejgamberi ynë, sal-lAllahu alejhi ue sel-lem, i ka edukuar sahabët me këtë sjellje. Ka thënë Hakim ibën Hizam: “Shkova tek Pejgamberi sal-lAllahu alejhi ue sel-lem për t’i kërkuar (që të më japë) dhe më dha, pastaj më dha, i kërkova dhe më dha, pastaj tha:

يَا حَكِيمُ إِنَّ هَذَا الْمَالَ حُلُوءٌ حَضِرَ، فَمَنْ أَخَذَهُ بِسِحَاوَةِ نَفْسٍ بُورِكَ لَهُ فِيهِ ،
وَمَنْ أَخَذَهُ بِإِشْرَافٍ نَفْسٍ بُورِكَ لَهُ فِيهِ، وَالْيَدُ الْعُلْيَا خَيْرٌ مِنَ الْيَدِ السُّفْلَى

---

²⁶ EnNeml: 62.

²⁷ El Fatiha: 5.

“O Hakim! Vërtet kjo pasuri është e ëmbël. Kush e merr atë pa e kërkuar, i bëhet e begatë, dhe kush e merr duke e kërkuar, i bëhet e begatë; mirëpo dora e lartë, është më e mirë se dora e shtrirë.” Hakimi tha: “O i Dërguari i Allahut! Pasha Allahun nuk do t’i marr njeriu gjë”. Hakimin e thërriste Ebu Bekri për t’i dhënë pjesën nga plaçka e luftës, ndërsa ai thoshte: “Jo!” Umeri i jepte, ndërsa ai thoshte: “Jo!” Umeri tha: “Dëshmoni se ia kam paraqitur Hakim ibën Hizamit të marrë pjesën e tij nga plaçka e luftës, ndërsa ai ka refuzuar që ta marrë.” Kështu Hakimi u bë prej pasanikëve dhe tregtarëve muslimanë, të cilëve Allahu i dha mirësi të madhe.

Dy burra u paraqitën tek Pejgamberi sal-IAllahu alejhi ue sel-lem duke kërkuar nga ai, dhe Pejgamberi sal-IAllahu alejhi ue sel-lem njihej për turpin e tij dhe dëlirësinë e gjuhës. Kur këta dy burra shkuan duke kërkuar prej tij, i shikoi nga koka tek këmbët e pastaj i tha:

إِنْ شِئْتُمْ أَعْطَيْتُكُمْ وَلَا حَظَّ فِيهَا لِعَنِي وَلَا لِقَوِي مَكْتَسِبٍ

“Nëse dëshironi, unë ju jap, mirëpo ajo nuk është pjesë për pasanikun dhe as e njeriun e fuqishëm që mund të punojë.”

Dhe ka thënë:

لَا تَزَالُ الْمَسْأَلَةُ بِالْعَبْدِ حَتَّى يَلْقَى اللَّهَ وَلَيْسَ فِي وَجْهِهِ مُرْعَةٌ لِحِمِّ

“Njeriu vazhdon edhe lypën derisa ta takojë Allahun pa fytyrë.”

Dhe ka thënë:

إن الرجل يسأل مما عندي فأعطيه وإنما هي جمره يأخذها فليستقل أو ليستكثر

“Vërtet njeriu lypën prej asaj që unë kam dhe unë i jap, mirëpo ajo është një gacë në dorën e tij; sado pak apo shumë të lypë.”

Pejgamberi sal-lAllahu alejhi ue sel-lem i ka edukuar njerëzit me krenari dhe zell të lartë.

Allahu thotë:

لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ
رَءُوفٌ رَحِيمٌ

“Tashmë ju ka ardhur një i Dërguar nga gjiri juaj. Atij i vjen rëndë për gjynahet që bëni ju, jua dëshiron të mirën me gjithë zemër që ju të shkoni rrugës së drejtë dhe është i butë e i mëshirshëm me besimtarët.”²⁸

Salavatet dhe selamet e Allahut qofshim mbi të, gjithmonë dhe përherë, deri në Ditën e Gjykimit.

Dijeni – Allahu ju mëshiroftë – se fjala më e drejtë është Libri i Allahut, ndërsa udhëzimi më i mirë është udhëzimi i Muhamedit sal-lAllahu alejhi ue sel-lem. Çështjet më të këqija janë ato të shpikura dhe çdo bidat është humbje. Qëndroni me

---

²⁸ EtTeubeh: 128.

bashkësinë e muslimanëve, sepse Dora e Allahut është me bashkësinë, e kush devijon, devijon për në Zjarr.

Dërgoni salavat – Allahu ju mëshiroftë – mbi robin dhe të Dërguarin e Allahut sikurse ju ka urdhëruar Zoti juaj! I Lartësuari thotë:

إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا
تَسْلِيمًا

“Vërtet Allahu dhe melekët dërgojnë salavat për të Dërguarin. O ju të cilët keni besuar! Dërgoni salavate dhe selame për të!”²⁹

O Zot! Dërgo salavate, selame dhe bekoje robin dhe të Dërguarin tënd Muhamed! O Zot! Kënaqu me halifët e tij të drejtë, imamët e udhëzuar; Ebu Bekrin, Umerin, Uthmanin, Aliun, me të gjithë shokët e tij, me tabi’inët dhe pasardhësit e tabi’inëve deri në Ditën e Gjykimit! O Zot! Kënaqu me ne dhe me ta, me anë të faljes, bujarisë dhe mirësisë Tënde, o më i Mëshirshmi ndër mëshiruesit!

O Zot! Krenojë Islamin dhe muslimanët, poshtëroje shirkun dhe idhujtarët, shkatërroji armiqtë e Fesë dhe ndihmoji robërit e Tu besimtarë (muvahhidun)!

O Zot! Bëje këtë vend dhe gjitha vendet e muslimanëve të sigurta dhe të qeta, o Zoti i krijesave!

---

²⁹ El Ahzab: 56

O Zot! Na bëj të sigurtë në vendet tona! O Zot! Na bëj të sigurtë në vendet tona! O Zot! Përmirsoje prijësin tonë! O Zot! Përmirësoji prijësit e muslimanëve në përgjithësi!

O Zot! Jepi sukses drej çdo të mire prijësit tonë dhe prijësit të muslimanëve; Abdullah ibën AbdulAzizit! O Zot! Bëji fjalët dhe veprat e tija të qëlluara! O Zot! Jepi sukses drejt çdo të mire! O Zot! Jepi atij shëndet, jepi mirëqënie dhe bëje begati për veten e tij dhe për gjithë shoqëritë muslimane, vërtet Ti je i Plotëfuqishëm!

O Zot! Jepi sukses drejt çdo të mire princit Najif ibën AbdulAzizit, bëji fjalët dhe veprat e tija të qëlluara dhe ndihmoje në përgjegjësinë që ai ka! Drejtoje atë drejt asaj që Ti e pëlqen dhe kënaqesh, vërtet Ti je i Plotëfuqishëm!

رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبُّوْنَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ
آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ

“Edhe ata që erdhën pas tyre, thonë: O Zoti ynë, falna neve dhe vëllezërit tanë, të cilët kanë besuar para nesh dhe mos lejo që në zemrat tona të ketë asnjë të keqe ndaj besimtarëve! O Zoti ynë, Ti je vërtet i Butë dhe Mëshirëplotë!”³⁰

رَبَّنَا ظَلَمْنَا أَنفُسَنَا وَإِن لَّمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ

---

³⁰ El Hashr: 10

“Ata thanë: O Zoti ynë! Ne e kemi futur veten në gjynah, prandaj, nëse Ti nuk na fal dhe nuk na mëshiron, ne vërtet që do të jemi nga të humburit!”³¹

رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ

“ Zoti ynë, na jep të mira në këtë botë, na jep të mira në botën tjetër dhe na ruaj nga dënimi i Zjarrit (të Xhehenemit)!”³²

Robër të Allahut!

إِنَّ اللَّهَ يُأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَاءِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَيَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ
وَالْبَغْيِ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ

“Vërtet Allahu urdhëron drejtësinë, mirësinë dhe ndihmën për të afërmit, si dhe ndalon imoralitetin, veprat e shëmtuara dhe dhunën. Ai ju këshillon, në mënyrë që ju të merrni mësim.”³³

Përkujtojeni Allahun Madhështor dhe Ai ju përkujton juve, falenderojeni për mirësitë e Tij në përgjithësi dhe ai do t’ju shtojë prej tyre. Përkujtimi i Allahut është diçka më e madhe dhe Ai është në dijeni se çfarë veproni.³⁴

---

³¹ El Earaf: 23.

³² El Bekare: 201.

³³ EnNahl: 90.

³⁴ Hytbja është mbajtur më datë 20 Xhumada el Akhir 1433 h.